Programy i projekty - informacje ogólne

Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)

Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) jest głównym instrumentem Unii Europejskiej (UE) służącym inwestowaniu w ludzi. Dzięki budżetowi na lata 2021-2027 EFS+ będzie nadal wspierać unijną politykę społeczną oraz w dziedzinie zatrudnienia, edukacji i rozwoju umiejętności, a także reformy strukturalne w tych obszarach.

Fundusz będzie również jednym z fundamentów odbudowy społeczno-gospodarczej Unii po pandemii koronawirusa. Pandemia spowodowała odwrócenie tendencji wzrostowych w zakresie udziału w rynku pracy, naraziła systemy edukacyjne i zdrowotne na szereg wyzwań oraz zwiększyła nierówności. EFS+ będzie jednym z kluczowych instrumentów Unii pomagających państwom członkowskim w stawianiu czoła tym wyzwaniom.

W ramach polityki spójności EFS+ będzie również kontynuował swoją misję wspierania spójności gospodarczej, terytorialnej i społecznej w UE - zmniejszając dysproporcje między państwami członkowskimi i regionami.

EFS+ łączy w sobie cztery instrumenty finansowania, które funkcjonowały oddzielnie w okresie programowania 2014-2020: Europejski Fundusz Społeczny (EFS), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych oraz program Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI).

#FunduszeEuropejskie

Europejski Fundusz Społeczny (EFS)

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach Europejskiej Strategii Zatrudnienia oraz rocznych wytycznych w sprawie zatrudnienia.

Realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia i wytycznych służy także współfinansowana z EFS Inicjatywa Wspólnotowa EQUAL. Inicjatywa ta jest poświęcona przeciwdziałaniu dyskryminacji i nierówności na rynku pracy.

Zadania Europejskiego Funduszu Społecznego precyzuje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1784/1999/WE. Zgodnie z nim działania w ramach EFS powinny być zorientowane na zapobieganie i przeciwdziałanie bezrobociu oraz na rozwijanie potencjału kadrowego i integrację społeczną rynku pracy. Rozporządzenie 1784/99 określa również obszary wsparcia w ramach, których koncentruje się pomoc EFS oraz definiuje kryteria kwalifikujące do objęcia pomocą strukturalną.

Zadania europejskiego funduszu społecznego:

- kształcenie, dokształcanie, przeszkalanie a także finansowanie praktyk i szkoleń wewnątrzzakładowych,
- poradnictwo i informacja zawodowej,
- wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, walka z dyskryminacją zawodową,

- zmiany strukturalne i dostosowywanie stanowisk pracy dla potrzeb niepełnosprawnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- wspieranie dostosowywania systemów edukacyjnych do potrzeb rynku pracy,
- pomoc techniczna i środków specjalnych,
- wspieranie grup społecznie odrzuconych, bezdomnych, chorych psychicznie, uzależnionych, azylantów,
- wspieranie zatrudnionych w małych i średnich przedsiębiorstwach,
- wspieranie pośrednictwa pracy itd.

Środki EFS przeznaczone są także na realizację Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL ukierunkowanej na przeciwdziałanie dyskryminacji i zwalczanie nierówności szans na rynku pracy.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)

17 grudnia 2014 roku Komisja Europejska zatwierdziła Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER). Decyzję podpisała Marianne Thyssen komisarz UE ds. zatrudnienia, spraw społecznych, umiejętności i mobilności na rynku pracy. PO WER powstał w odpowiedzi na potrzeby reform w obszarach zatrudnienia, włączenia społecznego, edukacji, szkolnictwa wyższego, zdrowia i dobrego rządzenia.

PO WER będzie również wspierał innowacje społeczne i współpracę ponadnarodową w wymienionych obszarach. W programie, oprócz środków EFS dostępne będą także fundusze Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych. Wsparcie będzie komplementarne do działań realizowanych na poziomie regionalnym. Ponadto w ramach PO WER przewidziano wsparcie bezpośrednie, w przypadku którego koordynacja na poziomie krajowym może zapewnić wyższą efektywność. Będzie to przede wszystkim wsparcie kierowane do osób młodych pozostających bez pracy, ale także takie zagadnienia jak innowacje społeczne i szkolnictwo wyższe. Na realizację programu dostępna będzie kwota ponad 4,4 mld euro z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz 252,4 mln euro ze specjalnej linii budżetowej Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych.

Priorytety PO WER to:

1. Osoby młode na rynku pracy – alokacja EFS i specjalna linia budżetowa 1 757 mln euro: realizacja działań skierowanych do bezrobotnych osób młodych w wieku 15-29 (w szczególności tych, którzy nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu, tzw. Młodzież NEET), które będą przyczyniały się do ich aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy.
2. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji – alokacja EFS 739 mln euro: wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform.
3. Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju – alokacja EFS 1 056 mln euro: wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę.
4. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa – alokacja EFS 670 mln euro: realizacja działań nietypowych, innowacyjnych, ponadnarodowych, prowadzących do wypracowania rozwiązań w celu ich przetestowania przed przejściem do fazy wdrożenia, które w większości przypadków będzie miało miejsce na poziomie regionalnym, a także realizacja programów w zakresie mobilności ponadnarodowej.
5. Wsparcie dla obszaru zdrowia – alokacja EFS 301 mln euro realizowane będą m.in. działania dotyczące wdrożenia i rozwoju programów profilaktycznych w zakresie chorób negatywnie wpływających na zasoby pracy, dedykowanych osobom w wieku aktywności zawodowej oraz wdrożenie działań projakościowych i rozwiązań organizacyjnych w systemie ochrony zdrowia ułatwiających dostęp do niedrogich, trwałych oraz wysokiej jakości usług zdrowotnych;

6. Pomoc techniczna – alokacja EFS 164 mln euro.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego (RPO WP)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego (RPO WP) **na lata 2014-2020** to najważniejszy instrument polityki rozwoju regionu dla obecnej perspektywy finansowej.

Program stanowi odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby regionalne, wynikające z analizy barier i potencjałów województwa podkarpackiego uwzględniając przy tym pożądane kierunki interwencji, określone w unijnych, krajowych i regionalnych dokumentach strategicznych. Na realizację Programu zostanie przeznaczone 2 114,2 mln euro, z czego EFRR stanowi 1 519,5 mln euro, natomiast EFS 594,7 mln euro. Środki z obu funduszy będą się uzupełniać i pozwolą na bardziej kompleksowe działania.

Główne wyzwania

Celem głównym RPO WP jest wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa.

Osiąganie tego celu będzie następować poprzez działania służące m.in. wzmacnianiu dostępności regionu, podnoszeniu jego konkurencyjności, wspieraniu innowacyjności, poprawie stanu środowiska naturalnego, kulturowego, zwiększaniu spójności przestrzennej i społecznej, jak również przeciwdziałaniu bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, integracji społecznej oraz podnoszeniu poziomu edukacji.

Cele polityki spójności

Podstawą wyboru celów tematycznych polityki spójności na lata 2014-2020 realizowanych w ramach RPO WP, są przede wszystkim zapisy Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020, w której określone zostały obszary koncentracji potencjałów i barier rozwojowych regionu na tle strategicznych kierunków rozwoju.

W Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 wyznaczone przez Komisję Europejską cele tematyczne uporządkowane zostały w 10 osiach priorytetowych.

- Oś priorytetowa 1. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka
- Oś priorytetowa 2. Cyfrowe Podkarpackie
- Oś priorytetowa 3. Czysta energia
- Oś priorytetowa 4. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kult.
- Oś priorytetowa 5. Infrastruktura komunikacyjna
- Oś priorytetowa 6. Spójność przestrzenna i społeczna
- Oś priorytetowa 7. Regionalny rynek pracy
- Oś priorytetowa 8. Integracja społeczna
- Oś priorytetowa 9. Jakość edukacji i kompetencji w regionie
- Oś priorytetowa 10. Pomoc techniczna

Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) - realizowany w latach 2007 - 2013

Program stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi UE, w tym również Polską, stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Do wyzwań tych należą: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy.

Zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej oraz celami polityki spójności krajów unijnych, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, Program będzie koncentrował wsparcie na następujących obszarach: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z rozwojem zasobów ludzkich na terenach wiejskich, budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli, wdrażaniem zasady dobrego rządzenia oraz promocją zdrowia zasobów pracy.

Celem głównym Programu jest:

Umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

Program składa się z 11 Priorytetów

Realizowane są zarówno na poziomie centralnym jak i regionalnym. W ramach komponentu centralnego środki zostaną przeznaczone przede wszystkim na wsparcie efektywności struktur i systemów instytucjonalnych, natomiast środki komponentu regionalnego zostaną przeznaczone na wsparcie dla osób i grup społecznych.

Priorytety realizowane centralnie to:

Priorytet 1 Zatrudnienie i integracja społeczna
Priorytet 2 Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw
Priorytet 3 Wysoka jakość systemu oświaty
Priorytet 4 Szkolnictwo wyższe i nauka
Priorytet 5 Dobre rządzenie
Priorytet 6 Profilaktyka, promocja i poprawa stanu zdrowia ludności w wieku produkcyjnym

Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to:

Priorytet 7 Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej
Priorytet 8 Regionalne kadry gospodarki
Priorytet 9 Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach
Priorytet 10 Partnerstwo na rzecz rozwoju obszarów wiejskich
Priorytet 11 Pomoc techniczna

Program Operacyjny Kapitał Ludzki finansowany będzie w 85 % ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz w 15 % ze środków krajowych. Całość kwoty, jaką

przewidziano na realizację Programu, wynosi prawie 11,5 mld euro, w tym wkład finansowy Europejskiego Funduszu Społecznego to ponad 9,7 mld euro a pozostałą część stanowią środki krajowe.

Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich - (SPO RZL) - realizowany w latach 2004 - 2006

Celem generalnym SPO RZL jest „budowa otwartego, opartego na wiedzy społeczeństwa poprzez zapewnienie warunków do rozwoju zasobów ludzkich w drodze kształcenia, szkolenia i pracy.

Celem szczegółowym programu jest rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości. Harmonijny rozwój gospodarki ma zapewnić wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Cele SPO RZL zostaną osiągnięte poprzez realizację trzech Priorytetów:

Priorytet 1: Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej,
Priorytet 2: Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy
Priorytet 3: Pomoc techniczna

SPO RZL określa, jakie Działania mogą być podejmowane w ramach poszczególnych Priorytetów. Każdy projekt musi być przypisany do konkretnego Priorytetu i Działania.